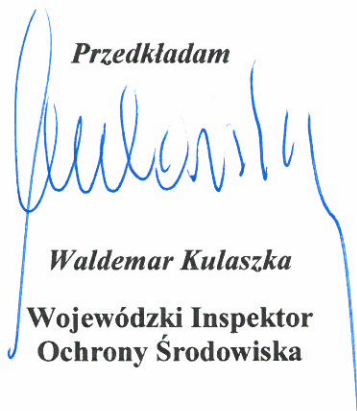

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
we Wrocławiu

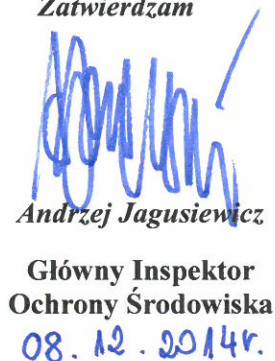
Aneks nr 2
do
PROGRAMU
PAŃSTWOWEGO MONITORINGU
ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO
na lata 2013–2015

Przedkładam

Waldemar Kulaszka
Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska

Zatwierdzam

Andrzej Jagusiewicz
Główny Inspektor
Ochrony Środowiska
08. 12. 2014r.

Wrocław, listopad 2014 r.

„Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015” stanowi wypełnienie przepisu art. 23 ust. 3 p. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.)

Aneks nr 2 do Programu został opracowany w Wydziale Monitoringu Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
4. Blok – stan	6
4.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza	6
Zadanie: Badanie i ocena jakości powietrza w strefach	6
4.2. Podsystem monitoringu jakości wód	8
4.2.1. Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe.....	8
4.2.2. Monitoring jakości wód podziemnych	8
Zadanie: Badania i ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych	8
4.3. Podsystem monitoringu jakości gleby i ziemi	8
Załączniki do Aneksu nr 1 do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015	10

Wstęp

Podstawę do realizacji PMS na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 r. stanowią:

- „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015”,
- Aneks nr 1 do „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015”,
- Aneks nr 2 do „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015”.

W **Aneksie nr 2** wykazano jedynie zmiany w przypadku szczegółowych zadań w danym podsystemie w stosunku do „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015” oraz Aneksu nr 1.

W zakresie monitoringu **powietrza** główne zmiany w programie pomiarowym wynikają z dostosowania zakresu realizowanych badań do wyników „Pięcioletniej oceny jakości powietrza obejmującej lata 2009-2013 na terenie województwa dolnośląskiego” oraz dotyczą rezygnacji z badań realizowanych za pomocą metody pasywnej.

Kolejna zmiana dotyczy podsystemu **monitoringu wód podziemnych** oraz **podsystemu jakości gleb i ziemi** na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami.

Konieczność wyszczególnienia nowych obiektów i zakresu badań w wyżej wymienionych podsystemach w 2015 roku wynika z zapisów w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015”. Wskazano tam iż identyfikacja terenów, na których wystąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i tych gdzie występuje słaby stan wód, nie jest prowadzona w stałych punktach pomiarowych. Wyznaczając punkty monitoringowe na rok kolejny bierze się pod uwagę spostrzeżenia z wizji lokalnych w terenie i interwencji w roku poprzedzającym badania oraz wnioski z wcześniejszych ocen.

W **Aneksie nr 2** zamieszczono wykazy obiektów, wokół których będą prowadzone badania gleb i wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku.

Ponadto w monitoringu **wód powierzchniowych** oraz **monitoringu gleb** – zaktualizowane zostały zapisy dotyczące obowiązujących podstaw prawnych.

4. Blok – stan

4.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza

Zadanie: Badanie i ocena jakości powietrza w strefach

Zmiany w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015” dotyczą zapisów związanych:

- z zakresem badań i pomiarów realizowanych w podsystemie monitoringu jakości powietrza,
- realizacją pomiarów jakości powietrza za pomocą metody pasywnego poboru próbek powietrza.

W 2015 r. na terenie województwa dolnośląskiego będzie utrzymany dotychczasowy system monitoringu jakości powietrza dla zanieczyszczeń: PM10 i PM2,5, SO₂, NO₂, NO, NO_x, O₃, benzenu, CO, oraz Pb, As, Cd, Ni i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 realizowany poprzez: ciągłe pomiary automatyczne i manualne. **Ze względu na wdrożenie w WIOŚ we Wrocławiu matematycznego modelowania jakości powietrza w 2015 r. zrezygnowano ze wskaźnikowych pomiarów metodą pasywną.**

Wprowadzone Aneks nr 2 zmiany w zakresie monitoringu jakości powietrza planowanego na 2015 r. wynikają przede wszystkim z:

1. wyników „Pięcioletniej oceny jakości powietrza obejmującej lata 2009-2013 na terenie województwa dolnośląskiego”, opracowanej zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2013 poz. 1232):
 - zmniejszona została ilość planowanych stanowisk pomiarowych: dwutlenku siarki (Wrocław), metali ciężkich (Oleśnica, Świdnica, Złotoryja), benzo(a)pirenu (Oleśnica, Świdnica, Złotoryja, Działoszyn),
 - nowe stanowiska: pyłu PM2,5 w Jeleniej Górze i benzenu w Zgorzelcu,
2. wyników rocznych ocen jakości powietrza – potrzeby realizacji badań na obszarach szczególnie narażonych na znaczne przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 w powietrzu:
 - zaplanowano całoroczne pomiary pyłu PM10 w Bogatyni za pomocą stacji przewoźnej,
3. zmiany lokalizacji stacji pomiarowej:
 - przeniesienie stacji pomiarowej w Głogowie z ul. Norwida na ul. Wita Stwosza,
4. potrzeby zapewnienia bieżącej informacji o poziomie stężeń pyłu PM2,5:
 - rozszerzenie zakresu pomiarowego stacji „tła miejskiego” przy ul. Wyb. J. Conrada-Korzeniowskiego o pomiary ciągłe pyłu PM2,5.

Tabela 4.1. Wykaz stałych stacji pomiarowych na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 r.

Lp.	Powiat	Adres stacji	Substancje, sposób pomiaru													Właściciel	
			zanieczyszczenia gazowe						pył zawieszony, skład chemiczny pyłu								
			SO ₂	NO _x , NO, NO ₂	CO	O ₃	Benzen (C ₆ H ₆)	Rtęć (Hg)	PM10	PM2.5	Ołów (Pb)	Arsen (As)	Kadm (Cd)	Nikiel (Ni)	WWA		BaP
<i>Strefa: Aglomeracja wrocławska</i>																	
1.	m. Wrocław	Wrocław ul. Bartnicza	-	A	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
2.		Wrocław ul. Wyb. J. Conrada-Korzeniowskiego	A	A	A	A	A	-	A, M	A	M	M	M	M	M	M	WIOŚ
3.		Wrocław ul. Orzechowa	-	-	-	-	-	-	M	-	-	-	-	-	-	M	WIOŚ
4.		Wrocław ul. Na Grobli	-	-	-	-	-	-	-	M	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
5.		Wrocław al. Wiśniowa *	-	A	A	-	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	WIOŚ

Lp.	Powiat	Adres stacji	Substancje, sposób pomiaru													Właściciel	
			zanieczyszczenia gazowe						pył zawieszony, skład chemiczny pyłu								
			SO ₂	NO _x , NO, NO ₂	CO	O ₃	Benzen (C ₆ H ₆)	Rtęć (Hg)	PM10	PM2,5	Ołów (Pb)	Arsen (As)	Kadm (Cd)	Nikiel (Ni)	WWA		BaP
<i>Strefa: m. Legnica</i>																	
6.	m. Legnica	Legnica al. Rzeczypospolitej	A	A	A	A	A	-	A,M	M	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
<i>Strefa: m. Wałbrzych</i>																	
7.	p. wałbrzyski	Wałbrzych ul. Wysockiego	A	A	A	A	A	-	A,M	M	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
<i>Strefa: dolnośląska</i>																	
8.	m. Jelenia Góra	Jelenia Góra ul. Ogińskiego	A	A	A	A	A	-	A	A	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
9.	Góra	Jelenia Góra ul. Sokoliki	-	-	-	-	-	-	M	-	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
10.	p. bolesławiecki	Osieczów **	A	A	-	A	-	A	M	M	M	M	M	M	M	M	WIOŚ
11.	p. dzierzoniowski	Dzierżonów, ul. Piłsudskiego	A	A	-	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
12.	p. głogowski	Głogów, ul. Wita Stwosza	-	-	-	-	-	-	M	-	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
13.	p. jeleniogórski	Śnieżka	M	M	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	IMGW
14.	p. kłodzki	Kłodzko, ul. Szkolna	A	A	-	A	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
15.		Nowa Ruda, ul. Srebrna	-	-	-	-	-	-	A,M	-	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
16.	p. lubański	Czerniawa	A	A	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
17.	p. oleśnicki	Oleśnica, ul. Brzozowa	-	-	-	-	-	-	M	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
18.	p. olawski	Olawa, ul. Żołnierzy AK	A	A	-	-	-	-	M	-	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
19.	p. polkowicki	Polkowice, ul. Kasztanowa	-	-	-	-	-	-	M	-	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
20.	p. świdnicki	Świdnica, Rynek	-	-	-	-	-	-	M	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
21.		Świdnica, ul. Marcinkowskiego	A	A	A	A	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
22.	p. wałbrzyski	Szczawno-Zdrój, Dom Zdrojowy	-	-	-	-	-	-	M	-	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
23.	p. ząbkowicki	Ząbkowice Śl., ul. Powstańców Warszawy	A	A	-	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
24.	p. zgorzelecki	Działoszyn	A	A	-	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
25.		Zgorzelec, ul. Bohaterów Getta	A	A	A	-	A	-	M	M	M	M	M	M	-	M	WIOŚ
26.		Bogatynia	-	-	-	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-	WIOŚ
27.	p. zlotoryjski	Złotoryja, ul. Staszica	-	-	-	-	-	-	M	-	-	M	-	-	-	-	WIOŚ

stacje pozamiejskie (kryterium ochrony roślin)

A – pomiary za pomocą mierników automatycznych

M – pomiary manualne (pobór prób w terenie, oznaczenia wykonane w Laboratorium)

* stacja komunikacyjna

** stacja tła regionalnego w Osieczowie – poza substancjami wymienionymi w tabeli wykonywane są pomiary: składu chemicznego pyłu PM2,5 (azot amonowy, azotany, siarczany, chlorki, wapń, magnez, sód, potas), węgla organicznego i elementarnego w pyłe PM2,5

Zmiany dotyczą następujących tabel i rysunków:

Tabeli 4.1.1. Wykaz stanowisk działających w dolnośląskim wojewódzkim systemie oceny jakości powietrza w latach 2013-2015 i stanowisk uzupełniających – która została zamieniona na tabelę: **Tabela 4.1.1.** Wykaz stanowisk działających w dolnośląskim wojewódzkim systemie oceny jakości powietrza w 2015 r.

Tabeli 4.1.4. Liczba stanowisk działających w 2015 roku w ramach dolnośląskiego wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza i stanowisk uzupełniających

Rysunku 4.1.1. Punkty monitoringu jakości powietrza w województwie dolnośląskim w latach 2014-2015 – który został zamieniony na: **Rysunek 4.1.1.** Punkty monitoringu jakości powietrza w województwie dolnośląskim w 2015 r.

4.2. Podsystem monitoringu jakości wód

4.2.1. Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe

Z dniem 14 listopada 2014 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1482).

Straciły moc regulacje odnośnie oceny stanu wód powierzchniowych zawarte w rozporządzeniu MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 257, poz. 1545).

4.2.2. Monitoring jakości wód podziemnych

Zadanie: Badania i ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych

W ramach **monitoringu badawczego** prowadzone będą badania jakości wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami przemysłowymi i komunalnymi wokół źródeł stanowiących potencjalne zagrożenie środowiska. Podstawowym celem badań jest identyfikacja wpływu obiektu na środowisko lub w przypadku obiektów, wokół których prowadzono już badania, określenie kierunków zachodzących zmian.

Badaniami w 2015 roku objęte zostaną m.in. składowiska odpadów, zwłaszcza te które zrehabilitowano przy użyciu osadów ściekowych, jak i obiekty stanowiące źródło poważnych awarii, bazy paliw oraz oczyszczalnie ścieków, stanowiące zagrożenie dla jakości wód podziemnych. Próby pobierane będą raz w roku w zakresie badań zgodnym z rozporządzeniem MŚ w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. z 2002 r. nr 220 poz.1858) z uwzględnieniem w niektórych przypadkach dodatkowych wskaźników odzwierciedlających charakter źródła.

W 2015 r. badania wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami WIOŚ we Wrocławiu prowadzić będzie wokół 21 obiektów w 69 punktach pomiarowych.

Zmiany dotyczą następujących tabel i rysunków:

Tabela 4.2.2.7. Lokalizacja punktów pomiarowych z zakresem badań w rejonie objętym działalnością WIOŚ Wrocław w ramach badań jakości wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 r. – składowiska odpadów i inne obiekty

Rysunek 4.2.2.6. Lokalizacja punktów pomiarowych w rejonie objętym działalnością WIOŚ Wrocław w ramach badań jakości wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 r. – składowiska odpadów i inne obiekty

4.3. Podsystem monitoringu jakości gleby i ziemi

Zgodnie ze zmianą zapisu w Prawie ochrony środowiska w art.101b (Dz.U.2014.1101) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonuje się oceny oraz badań obserwacji stanu gleby i ziemi.

W 2015 r. WIOŚ Wrocław wytypował do badań gleb głównie obiekty na obszarach, gdzie dotychczas nie prowadzono badań gleb, a także te wokół których wystąpiło już w poprzednich badaniach przekroczenie dopuszczalnych standardów jakości gleby. Szczególną uwagę zwrócono na zakłady emitujące zanieczyszczenia węglowodorowe. W badaniach uwzględniono obiekty położone na:

- terenach wokół zakładów przemysłowych,
- terenach wokół składowisk odpadów,
- polach uprawnych w gospodarstwach stosujących obornik lub gnojowicę oraz osady z biogazowni,
- obszarach chronionych, w tym obszarach Natura 2000.

Ponadto rozszerzono zakres badań o obszary wokół zlikwidowanych mogiłników, określając wokół nich zawartość wybranych pestycydów. Badania zaplanowano także na obszarach potencjalnego występowania gazu ziemnego łupkowego w województwie dolnośląskim, określając „tło” zanieczyszczenia dla planowanych inwestycji.

W 2015 r. badania zaplanowano w 122 punktach pomiarowych wokół 22 obiektów z częstotliwością badań 1 raz w roku. Wokół niektórych obiektów uwzględniono wskaźniki specyficzne, jak np. zanieczyszczenia węglowodorowe, zasolenie oraz azot mineralny i przyswajalne formy P, K, Mg na obszarach rolniczych. Wykaz punktów pomiarowo-kontrolnych zaplanowanych do badań w 2015 r. wraz z opisem ich lokalizacji oraz szczegółowym programem przypisanych do nich badań znajduje się w załączniku (Tabela 4.3.3., Tabela 4.3.4. oraz Rysunek 4.3.2.).

Ocena uzyskanych wyników badań dokonana zostanie na podstawie rozporządzenia MŚ z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359) oraz wytycznych IUNG Puławy.

Zmiany dotyczą następujących tabel i rysunków:

Tabela 4.3.3. Wykaz obiektów badanych w monitoringu jakości gleb na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku w województwie dolnośląskim – tereny uprzemysłowione i inne

Tabela 4.3.4. Harmonogram badań w ramach monitoringu wojewódzkiego gleb na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku – tereny uprzemysłowione i inne

Rysunek 4.3.2. Lokalizacja obiektów, badanych w monitoringu jakości gleb w rejonie objętym działalnością WIOŚ Wrocław na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku - tereny uprzemysłowione i inne

Załączniki

do Aneksu nr 2 do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2013-2015

4.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza

Tabela 4.1.1. Wykaz stanowisk działających w dolnośląskim wojewódzkim systemie oceny jakości powietrza w 2015 r.

Tabela 4.1.4. Liczba stanowisk działających w 2015 roku w ramach dolnośląskiego wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza i stanowisk uzupełniających

Rysunek 4.1.1. Punkty monitoringu jakości powietrza w województwie dolnośląskim w 2015 r.

4.2. Podsystem monitoringu jakości wód

4.2.2. Monitoring jakości wód podziemnych

Tabela 4.2.2.7. Lokalizacja punktów pomiarowych z zakresem badań w rejonie objętym działalnością WIOŚ Wrocław w ramach badań jakości wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 r. – składowiska odpadów i inne obiekty

Rysunek 4.2.2.6. Lokalizacja punktów pomiarowych w rejonie objętym działalnością WIOŚ Wrocław w ramach badań jakości wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 r. – składowiska odpadów i inne obiekty

4.3. Podsystem monitoringu jakości gleby i ziemi

Tabela 4.3.3. Wykaz obiektów badanych w monitoringu jakości gleb na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku w województwie dolnośląskim – tereny przemysłowe i inne

Tabela 4.3.4. Harmonogram badań w ramach monitoringu wojewódzkiego gleb na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku – tereny przemysłowe i inne

Rysunek 4.3.2. Lokalizacja obiektów, badanych w monitoringu jakości gleb w rejonie objętym działalnością WIOŚ Wrocław na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 2015 roku - tereny przemysłowe i inne